

Kogukondade suunalised tegevused

1. Kogukonnakeskne valitsemisviis
2. Innovatsioonifond

Raivo Küüt

Rahvastiku ja kodanikuühiskonna
asekantsler

27.10.2023

Kogukonnakeskse valitsemisviisi strateegilised alused

Strateegilised eesmärgid 1/3

Sidus Eesti arengukava 2021–2030

ÜLDEESMÄRK

- ◆ Eesti on sidus ja kaasav ühiskond Eesti on kestlik rahvusriik, kus kõigil on hea elada. Eesti inimesed on koostöömeelsed, jagavad ühist Eesti kultuuriruumi, väärtustavad Eesti riiki ja tunnevad ühtekuuluvust, sõltumata emakeelest, kultuuritaustast või elukohast. Mitmekesises Eestis jagavad kõik inimesed demokraatlikke väärtusi ja kannavad ühist Eesti identiteeti. Riigi tegevus on inimesekeskne ja toetab kogukondade arengut. Kõik inimesed tunnevad, et nad on väärtustatud ja kaasatud. Eesti inimesed soovivad oma elu Eestiga siduda, nad osalevad aktiivselt kogukondlikus ja ühiskondlikus elus ning aitavad kaasa riigi arengule – selleks on neil palju mitmesuguseid võimalusi nii Eestis kui ka välismaal elades.
- ◆ Sidus ühtehoidev ühiskond on kõigi Eesti inimeste ühine vastutus – see on meie kõigi Eesti!

Strateegilised alused 2/3

Sidus Eesti arengukava 2021–2030

Programmi „Kogukondlik Eesti“ eesmärk:

- ◆ Eesti on inimesekeskne ning kogukondade ja kodanikuühiskonna arengut soosiv riik, kus inimesed on väärtustatud ja kaasatud, jagavad demokraatlikke väärtusi ning aktiivse osalusega kogukondlikus ja ühiskondlikus tegevuses parandavad elukeskkonda.

- ◆ **Kogukondade võimekuse suurendamine**

Soovime saavutada olukorra, kus kogukondi tunnustatakse oluliste osalistena ja nad osalevad aktiivselt elu- ja toimekeskkonna kujundamisel. Toimib eri poolte võrgustamine ja koostöö. Juurutatakse ja arendatakse kogukonnakeskset lähenemisviisi ehk süsteemset võrgustikupõhist kaasamist ja kogukondade võimestamist.

Tegevussuund: **Võimestame kogukondi otsustusprotsessides osalema**. Selleks:

- ◆ arendame asumi- ja külaseltside tegevust ning arvestame linnaruumi kujundamisel kogukondade vajadustega;
- ◆ muudame KOV-ides vabaühenduste rahastamine läbipaistvamaks ja suurendame KOV-i ametnike teadlikkust kodanikuühiskonnast;
- ◆ **rakendame kogukonnakeskse lähenemisviisi mudelit** ehk aitame kohalikel omavalitsustel määratleda ja kaardistada koos kohalike elanikega oma kogukonnad ning kaasata neid otsustusprotsessidesse pakkudes selleks senisest mitmekesisemaid võimalusi

Strateegilised alused 3/3

Siseturvalisuse arengukava 2020–2030

ÜLDEESMÄRK

- ◆ Eesti inimesed tunnevad, et nad elavad vabas ja turvalises ühiskonnas, kus igaühe väärtus, kaasatus ja panus kogukonna turvalisusesse loovad ühe turvalisima riigi Euroopas. Koostöös parandatakse elukeskkonda, vähendatakse ohtu elule, tervisele, varale ja põhiseaduslikule korrale ning tagatakse kiire ja asjatundlik abi.

Alaesmärk: Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamine

- ◆ Eesti on ohutu elukeskkonna ja turvaliste kogukondadega ühiskond, kus elanikud oskavad turvalisusriske märgata, neid vältida ja vajadusel neile adekvaatselt reageerida. Tehakse mitmekesist ennetustööd, mida iseloomustab valdkondade ülesus, kogukonnakesksus ja eri partnerite koostöö. Igaühe kaasatus ja panus iseenda ning kogukonna turvalisusesse vähendab ohtu elule, tervisele, keskkonnale ja varale.

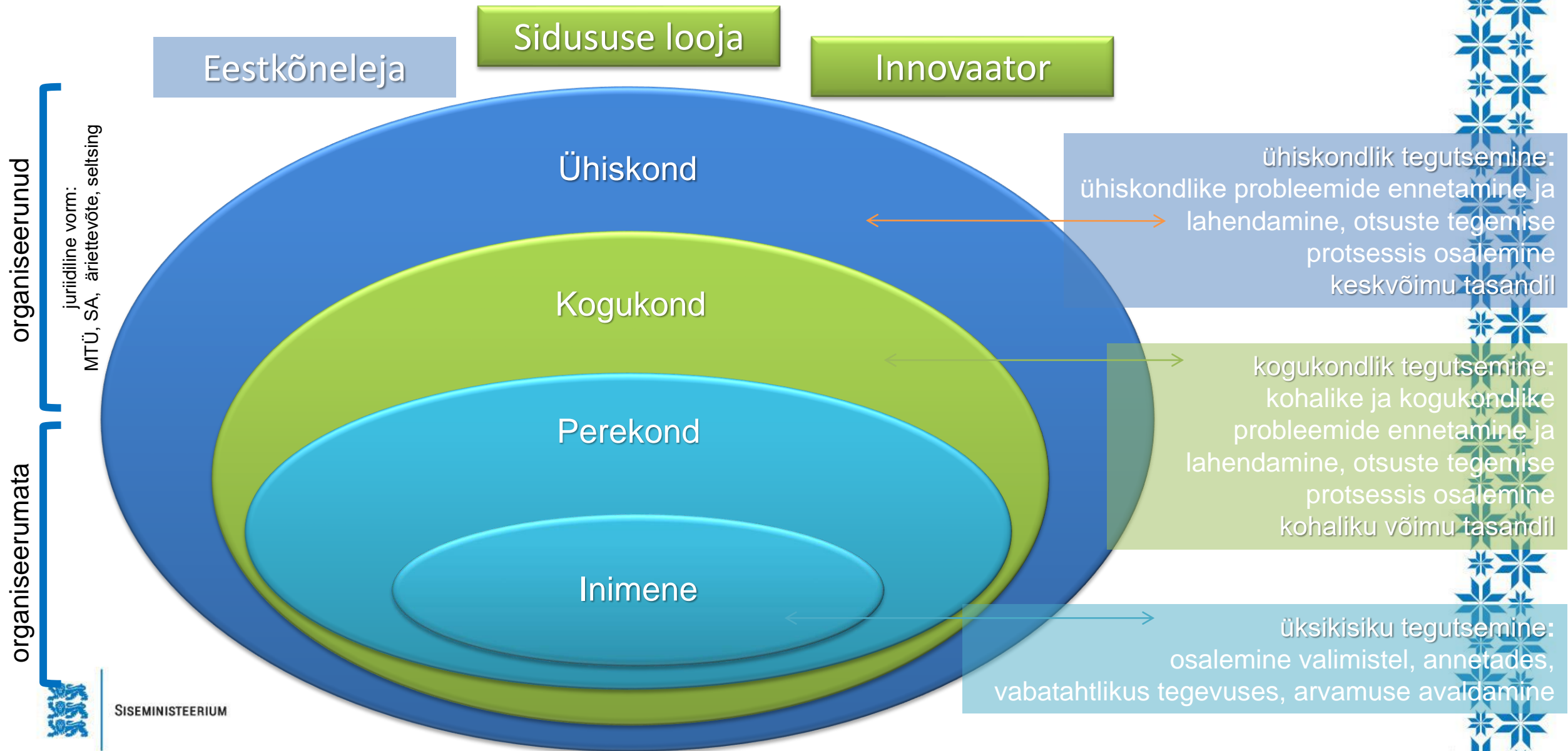

Kogukonnakeskse valitsemisviisi olemus

Kodanikuühiskona olemus ja rollid:

Kogukonna defineerimine

Kogukonnakeskses valitsemisviisis käsitleme sihtkogukonnana:

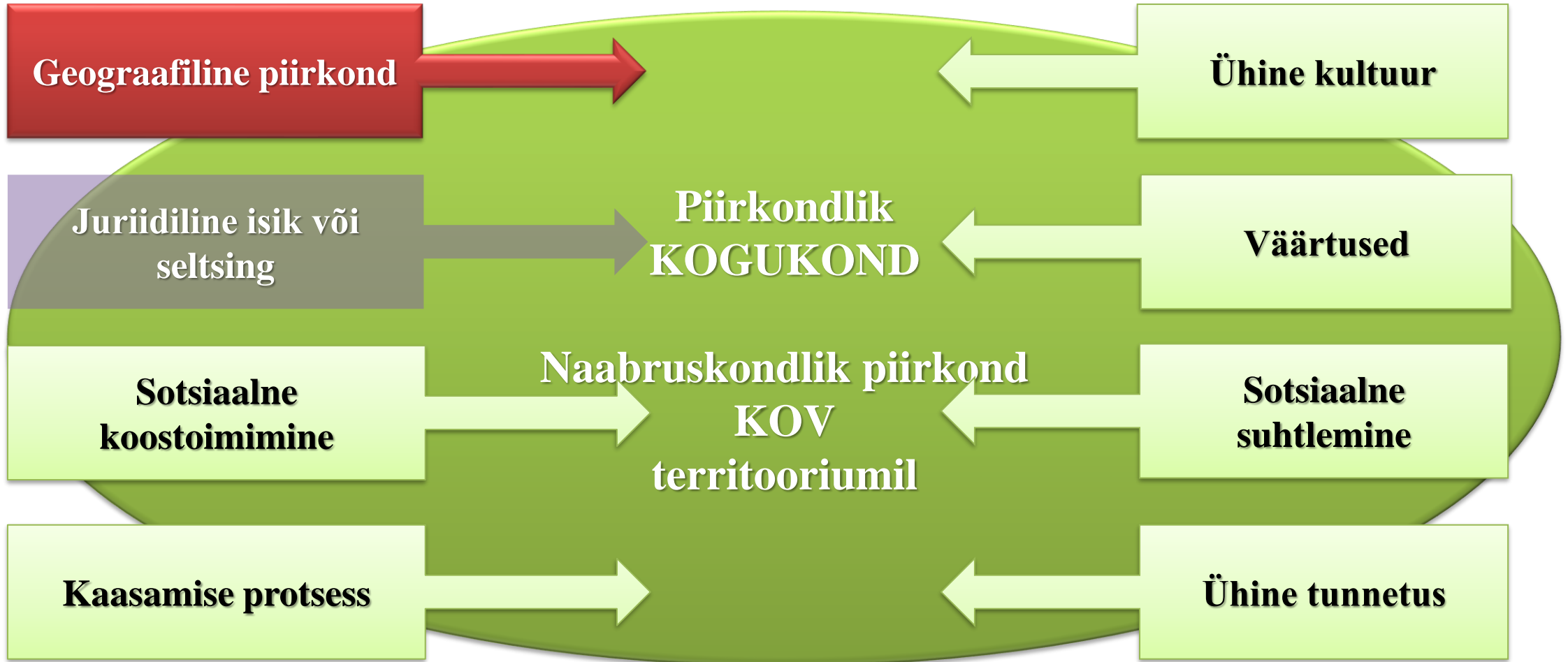
- ühise eesmärgi nimel tegutsevat
- piirkondlikult määratletavat
- inimeste rühma
- naabruskonda
- ühe omavalitsuse territooriumil.

NB!

- Ühe KOV territooriumil võib olla mitu sellist kogukonda
- Nende kogukondade kõrval ja nendega koos esinevad ka muud kogukonnad

Kogukond = konkreetne naabruskondlik piirkond KOV territooriumil

Kogukonnakeskse valitsemisiisi defineerimine

- Valitsemisviis kus KOV tasandil rakendatakse süsteemset ja püsivat võrgustikupõhist elanikkonna kaasamist.
- Kaasatakse nii planeerimisse kui ka plaanide elluviimisesse
- Kaasamine erinevates vormides informeerimisest kuni koosloome vormini. Sõltuvalt teemast ja selle käsitlemise vajadusest.

Kogukonnakeskse valitsemisviisi defineerimine

- Kogukonnakeskse lähenemise eesmärk on luua inimeste heaolu, turvalisuse ja kindlustunnet.
- vähendades inimeste hirmutunnet erinevate ohuallikate suhtes

Ohuallikad

- *Väliskeskkond – haigused, tööstus- kaitse- ja majandustegevus, välispoliitilised sündmused, sõjad.*
- *Loodusnähtused*
- *Õiguskord – liiklus, avalik kord, õnnetusjuhtumid, tulekahjud,*
- *jne*

Kaitstav hüve

- *Elu, tervis,*
- *vara;*
- *heakord;*
- *õiguskord;*
- *loodus*
- *jne*

- Kaitstes hüvesid süsteemse, võrgustiku põhise koostöö kaudu ühise probleemide väljaselgitamise ja lahendamise kaudu.

Kogukonnakeskne valitsemisviis

EESMÄRK – MIDA

1. Luua turvaline elukeskkond ja tagada heaolu, vähendades elanikkonna hirmu erinevate ohtude ees: **ENNETAMINE**

■ Inimtekkelised:

- ❖ sotsiaalne toimetulek,
- ❖ õiguskord,
- ❖ Õnnetused
- ❖ Tööstus, tootmine
- ❖ Väline rünne

❖ Lodustekkelised

- ❖ Õnnetused
- ❖ Kliimaatilised olud

2. Reaalne ohtude vähendamine:

SISEMINISTEERIUM

❖ **TÕKESTAMINE,**
❖ **TAGAJÄRGEDEGA**
TEGELEMINE

Kogukonnakeskne valitsemissviis

KOHALIK TASAND - KES?

- ❖ Kohalikud omavalitsused
- ❖ Valitsusasutused ja nende kohalikud eksperdid
- ❖ Piirkondliku kogukonna esindajad
- ❖ Kodanikuühiskond sh Kirikud ja kogudused
- ❖ Eraettevõtlus

Kohalikud heaoluvõrgustikud (heaolu nõukogud)

- ❖ *Maakondlikud heaoluvõrgustikud (turvalisuse nõukogud)*
- ❖ *Keskvõimu tasandil valitsuskomisjonid*

Kogukonnakeskne lähenemisviis

1. Erinevates gruppides inimeste heaolu häirivate probleemide väljaselgitamine ja prioriseerimine:
 - Kogukonna tasand – kogukonnaliikmed omavahel
 - Valdcondlik tasand – iga keskvõimuasutus oma valdkonna ekspertiisist tulenevalt
 - Kohalik omavalitsus – kohaliku omavalituse kui terviku vaates
2. *Heaolunõukogus:*
 - osaliste poolt kirjeldatud probleemide analüüsimine
 - prioriseerimine, olulisimate esile tõstmine
 - tervise- ja heaoluprofiili koostamine
 - ühtse tegevuskava koostamine
3. Ühine tegevuskava elluviimine, igaüks oma rolli ja võimalustega (olemasoleva ressursiga)
4. Hinnang tegevuskava täitmisele, vajadusel redigeerimine

KUIDAS

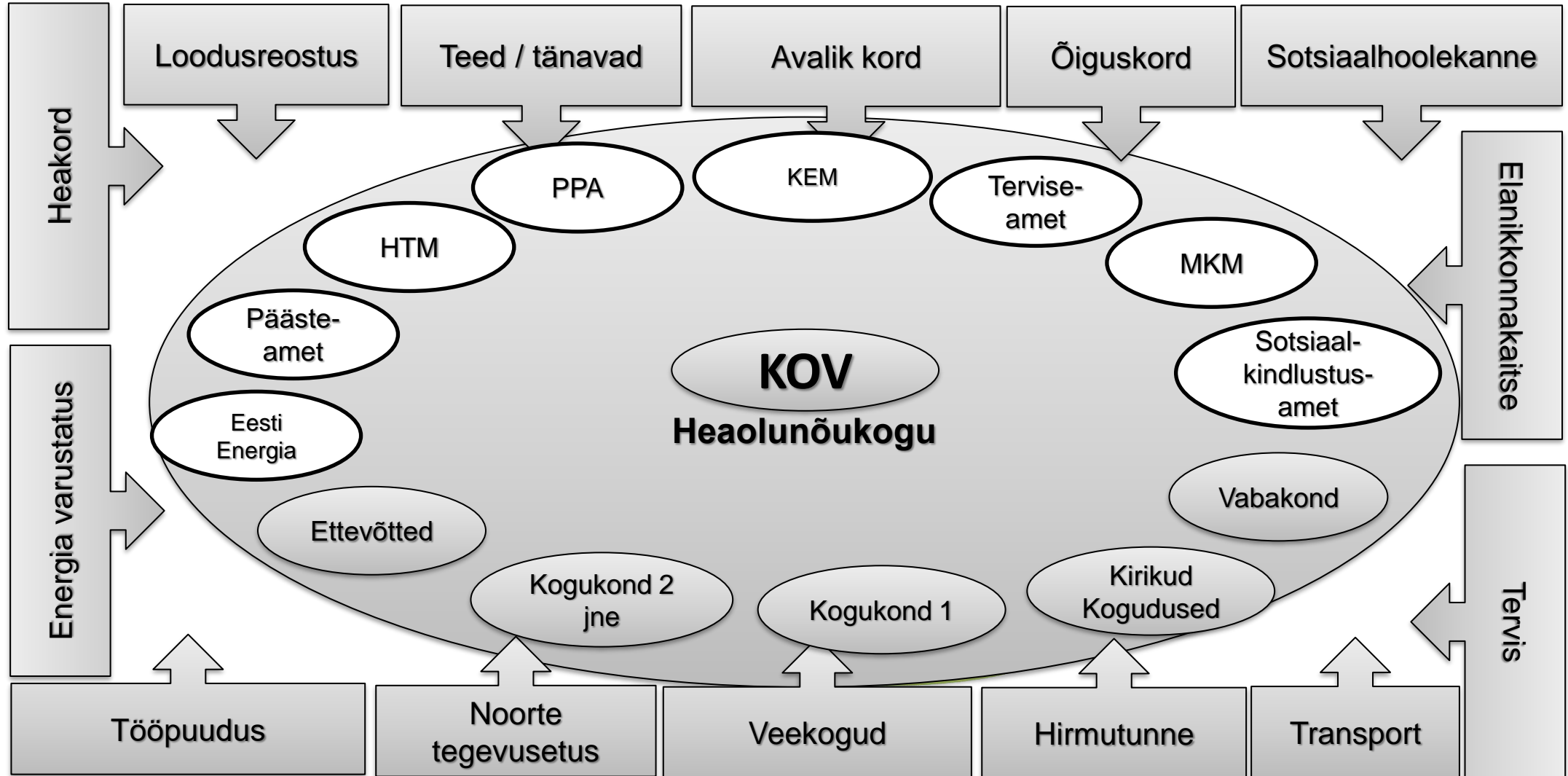
VÄLJASELGI

TAMINE

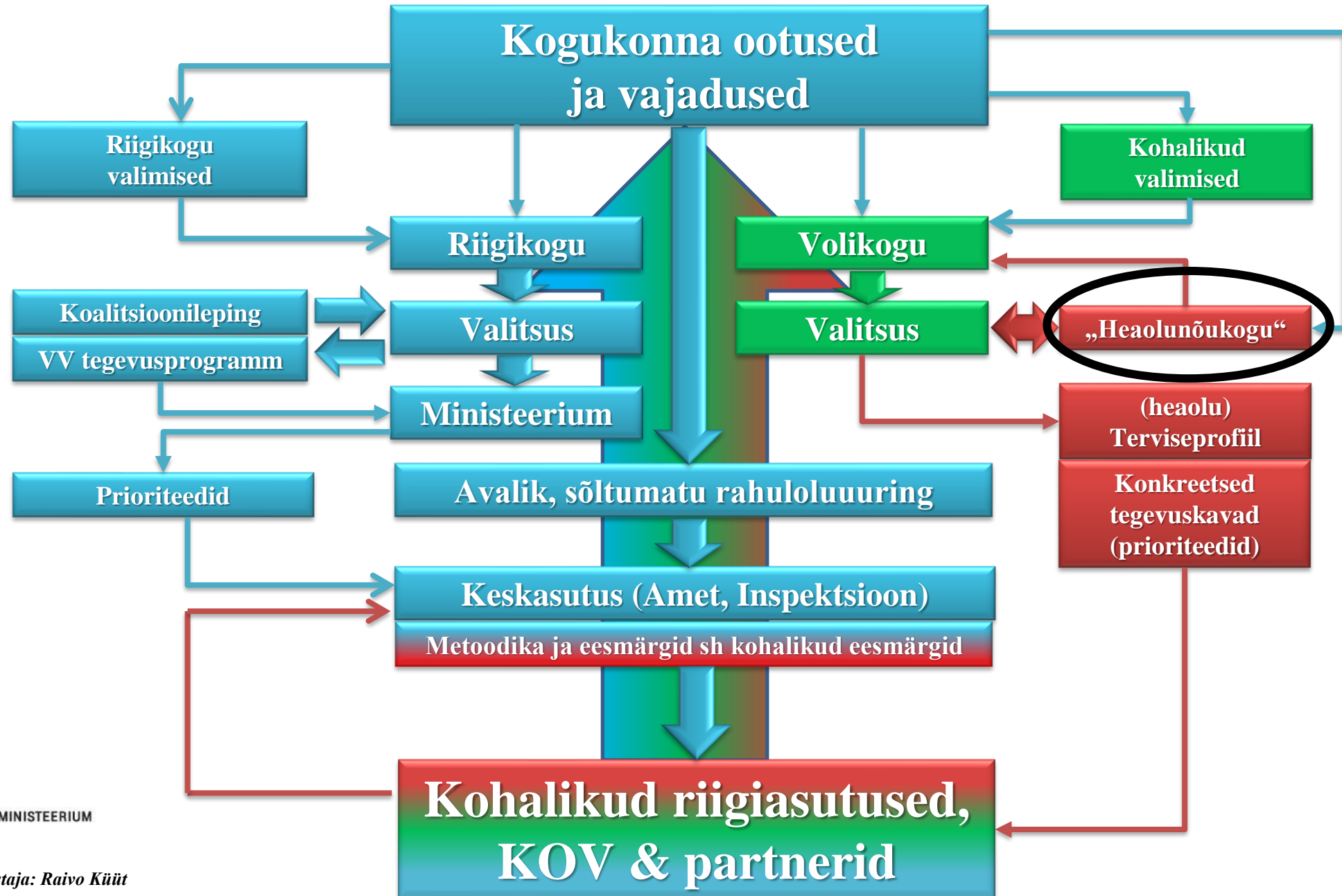

SISEMINISTEERIUM

Heaolunõukogu kui platvorm ja töövorm

Kogukonna ootuste selgitamine ja elluviimine

Kogukonnakeskse lähenemisviisi tasandid

Kogukond

Kogukonna esindaja (külavanem, ühistu vanem jne) & kogukonna liikmed

KOV

Kogukondlik võrgustik (kogukonna esindajad; ettevõtete esindajad, riigiasutuste esindajad jne)

Maakond

KOV-i liidud, maakondlik (turvalisuse) heaolunõukogu
(eksperttasand + otsustajate tasand - KOV-i esindajad, riigiasutuste esindajad, erasektor, vabakonnad)

Keskvoim

Arengekavade ja programmide juhtrühmad, VV komisjonid
*Õigusruum + ressursid + metoodiline tugi + kohaliku otsustusõiguse
respekteerimine*

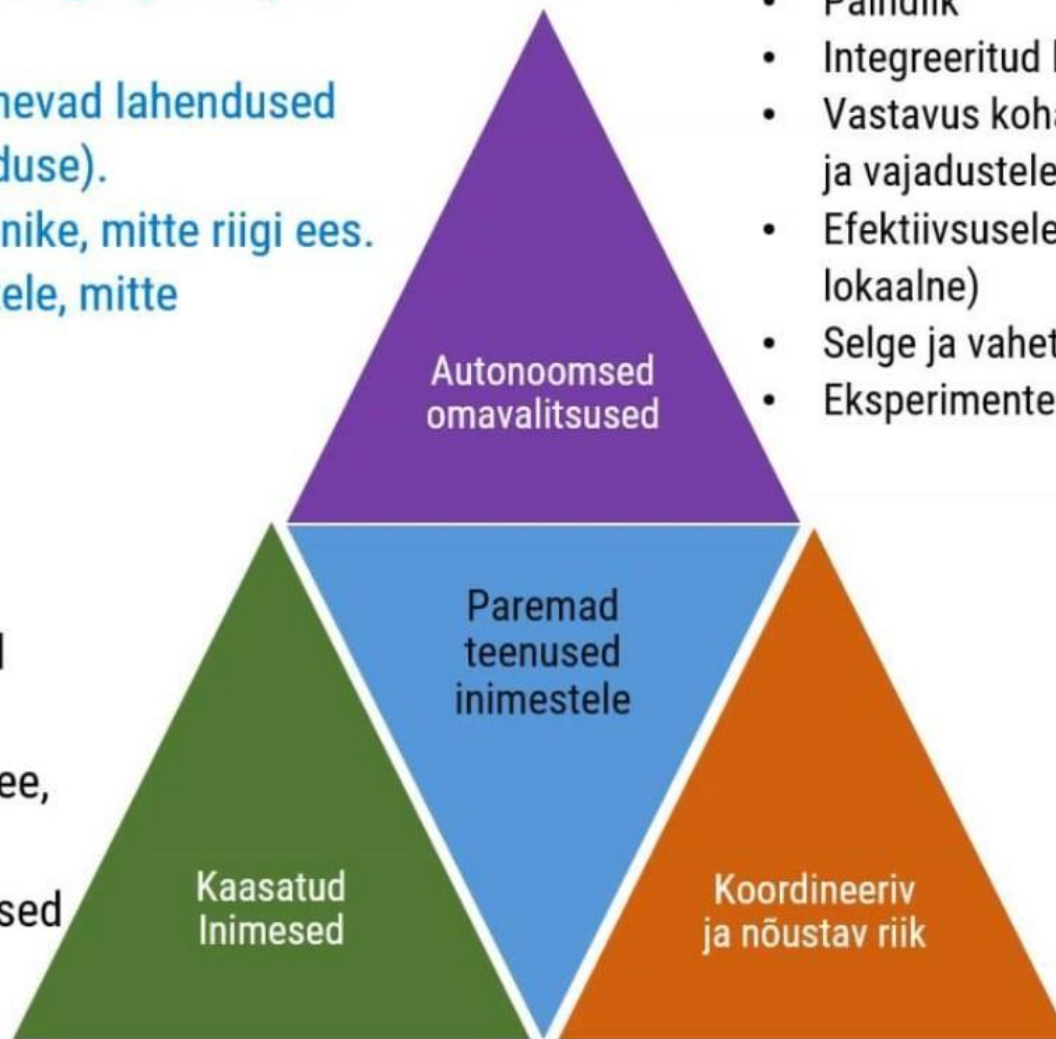

Muutuvad rollid ehk tuleviku pilt

Üks lahendus ei sobi kõigile ja kõikjal! **KOV = lahendused**

- Üks eesmärk, erinevad lahendused (KOV valib lahenduse).
- KOV vastutus elanike, mitte riigi ees.
- Nõuded tulemustele, mitte sisenditele.

- Kohalikud maksud
- Läbipaistvus (nt minuomavalitsus.ee, riigiraha.fin.ee)
- Kaasamislahendused

- Paindlik
- Integreeritud lahendused
- Vastavus kohapealsetele eelistustele ja vajadustele
- Efektiivsusele motiveeritus (kasu lokaalne)
- Selge ja vahetu vastutus
- Eksperimenteerimine

- Koordinatsioon
- Seire
- Standardid
- Nõustamine
- Koostöö ja innovatsiooni eestvedamine
- Ombudsman
- Tasandamine

Keskvalitsus = strateegia, suunamine, tulemuste seire

SISEMINIST

Mis siis teha kohalikul tasandil?

Kogukonnakeskne valitsemisviis

- Kogukonnakeskse valitsemisviisi juurutamiseks kohalikul tasandil on vaja:
 1. määratleda igas KOV'is piirkondlikud kogukonnad. Nad tuleb „ellu“ äratada, võrgustada ja omavahel „rohujuure“ tasemel ühiste huvide määratlemiseks ning oma heaolu tagamiseks koostööle ärgitada.
 2. Samuti on vaja et iga selline kogukond valib oma eestkõneleja, kes neid esindab suhetes teiste kogukondadega ning KOV'is.
 3. KOV tasandil ja eestvedamisel on vaja käivitada kogukondade esindajate tasemel koosloome , mille väljundiks on erinevate kogukondade ühiste huvidele ja vajadustele kõige enam vastav keskkond ja/või nii KOV kui ka riigiasutuste pakutavad avalikud teenused.
- Enamikes KOV'ides toetatakse vabaühendusi ja vabatahtlike tegevust, aga ei toimu süsteemset ja võrgustikupõhist kaasamist ning võimendamist kohaliku elu küsimuste lahendamisele.

Ootused KOV-le

- ❖ Eestvedaja rolli võtmine
- ❖ Määratleb elanikkonnaga oma piirkondlikud kogukonnad
- ❖ Moodustab piirkondade võrgustiku elik:
 - ❖ loob partnereid kaasates KOV tasandil „heaolu nõukogu“ kui platvormi (planeerimine ja elluviimine) ja tagab selle toimimise,
- ❖ Rakendab kogukonnakeskse valitsemisviisi mudelit – koostöömudel rohujuure tasandil
- ❖ Toetab kogukondade omaalgatust
- ❖ Kujundab kohalikku füüsilist ja sotsiaalset elukeskkonda.

Kust saab abi, ideid?

Kogukonnakeskse valitsemisviisi arendamine / juurutamine

Siseministerium – strateegia ja üldine visioon

Kogukonnakeskse valitsemisviisi arendajad / juurutajad

Siseministeeriumi kodanikuühiskonna valdkonna strateegilised partnerid

MTÜ Sotsiaalse Innovatsiooni Labor

SiLab

- kohalike elanike kaasamise head näited on kogutud, süstematiseeritud ja analüüsitud
- head näited on avaldatud ja levitatud KOV-idele ja kogukondadele
- kohalikud elanikud on teadlikud oma rollist kogukonnas ja kogukonnad oma rollist kohaliku elu kujundamises
- KOV-id on teadlikud kogukonnakesksest lähenemisviisist
- iga KOV-i territooriumil on kogukonnad ennast määratlenud ja aktsepteeritud KOV-i poolt
- kogukondades on määratletud eestkõneleja või esindaja
- kogukondade esindajatest on moodustatud ja käivitatud koosloomeformaadid
- KOV tasandil on kogukonnad kaasatud kohaliku elu kujundamisse
- kogukonnad osalevad kohaliku tasandi otsustusprotsessides

MTÜ Eesti Külaliikumine Kodukant

Kodukant

- Iga KOV-i territooriumil on piirkondlikud kogukonnad ennast koostöös ja koostööks KOV-iga määratlenud (vähemalt 75% ulatuses KOV elanikkonnast)
- Kogukondade sisedemokraatia on kogukondades läbi arutatud, kokku lepitud, ning kogukonna esindamine nii KOV-i tasandil kui ka teiste kogukondadega on kokku lepitud
- Kogukonna tasandil ja üksikisiku suhetes KOV- ga rakendatakse kogukonnakeskse valitsemisviisi mudelit ja/või selle elemente
- Kogukonnakeskse valitsemisviisi rakendamiseks on vastavad formaadid KOV tasandil kokku lepitud
- Eesti Külaliikumise Kodukant liikmed tunnevad kogukonnakeskse valitsemisviisi mudeli olemust ja selle elemente
- Kasvanud on ühiskonna teadlikkus kogukonnakeskse valitsemisviisi olemusest ja selle võimalustest
- Kasvavad kogukondade teadlikkus ja oskused üheskoos kogukonnaliikmete ja teiste partneritega välja selgitada ja kirjeldada nende elukeskkonda ja heaolu häirivaid probleeme, leida nendele üheskoos võimalikke lahendusi ja neid võimalusi mööda lahendada

MTÜ Eesti Maaülikoolide Liit ja Maakondlikud Arenduskeskused

ABCD partner

- Kasvanud üldsuse ja avalikkuse teadlikkus kogukonnakeskse valitsemisviisi olemusest, võimalustest ja vajalikkusest
- Kogukonna mõiste ja kogukonna määratlemise protsess kogukonnakeskse valitsemisviisi rakendamiseks on ühtlustunud
- Suurenenud on üldine ja kogukondade teadlikkus ressursside põhiseisest (ABCD) lähenemisest kogukondlikul tegutsemisel
- Kasvanud on maakondlike arenduskeskuste konsultantide teadlikkus ja oskused ABCD lähenemisviisi rakendamiseks
- Suurenenud on KOV-i töötajate ja volikogu liikmete teadmised ja oskused kogukonnakesksest valitsemisviisist ja selle rakendamiseks
- Loodud on Eesti kogukonna arendajate kui praktikute kogukond, mis võimaldab omavaheliste suhete arendamist, uute koostööpartnerite leidmist ning toetab iga osaleja individuaalset arengut kogukondade võimendamise teemal

Innovatsioonifond

1. Olemus
2. Taotlemine
3. Tingimused

Strateegilised eesmärgid

- „Sidusa Eesti arengukava 2021–2030“ programmi „Kogukondlik Eesti“ oluline väljakutse perioodil 2023–2026:
Kogukonnakeskse lähenemisviisi kui rohujuure demokraatiat viljeleva valitsemisviisi juurutamine
- „Siseturvalisuse arengukava 2020–2030“ programmi „Siseturvalisus“ alameede 1.1 „Õnnetuste, süütegude ja varakahjude ennetamine“: **Luuakse püsivad kogukonnakesksel lähenemisel ja võrgustikel põhinevad koostöövormid**

Innovatsioonifondi eesmärk ja fookus 2023

1. kogukonnakeskse valitsemisviisi juurutamine
2. kogukonnakeskse valitsemisviisi printsiibil:
 - elanikkonnakaitse vajaduste väljaselgitamine piirkonnas
 - kohalikke olusid ning võimalusi arvestades nende lahendamine

Kogukonnakeskne valitsemissviis

- **Kogukonnakeskne valitsemissviis** on koostöömeetod, mille kohaselt kohaliku omavalitsuse eestvedamisel selgitatakse välja sõltumata valdkonnast inimeste heaolu häirivaid probleeme ja leitakse neile lahendus üheskoos elanikkonnaga piirkondliku kogukondlikkuse järgi.
- Kesksel kohal on piirkondlike kogukondade moodustamine (olemasolu), nende osalus ja kaasatus kogukondade esindajate kaudu erinevates vormides nii probleemide väljaselgitamise, kirjeldamise kui ka võimalike lahendusvariantide väljatöötamise ja otsustusprotsessidesse ning seejärel ka elluviimisesse, et oma elu- ja toimekeskkonna heaolu kujundada.
- Loe lähemalt: Teatmik „Kirik keset küla“ <https://siseministeerium.ee/teatmik-kirik-keset-kula>

Elanikkonnakaitse

- **Elanikkonnakaitse** on meetmete süsteem, mille eesmärk on kaitsta inimesi hädaolukordade ning riigi julgeolekut või põhiseaduslikku korda ähvardavate ohtude korral.
- Loe lähemalt: Elanikkonnakaitse kontseptsioon
<https://kriis.ee/media/2048/download>

(Sotsiaalne) innovatsioon

- **Innovatsioon** ehk uuendustegevus tähendab uue või oluliselt täiustatud toote või teenuse turule toomist või uuendatud äriprotsessi kasutuselevõtmist.
- **Sotsiaalne innovatsioon** ehk uudne ja varasemast paremini toimiv lahendus – olgu selleks siis toode, teenus või protsess – mõnele ühiskondlikule või sotsiaalsele probleemile.

Innovatsioonifondi rakendamine

- Siseminister üldtingimused
- Elluviija Kodanikuühiskonna Sihtkapital (KÜSK)
- Taotlusvooru põhine,
 - alates 22. august – 30. november 2023
 - Jätkub püsivalt 2024 kuni vajaduse äralangemiseni
- Taotlusvooru eelarve 875 000 €
 - Eelarve ja taotlused KOV-põhised
 - Toetuse määr 100%.
 - Omafinantseeringu nõue puudub

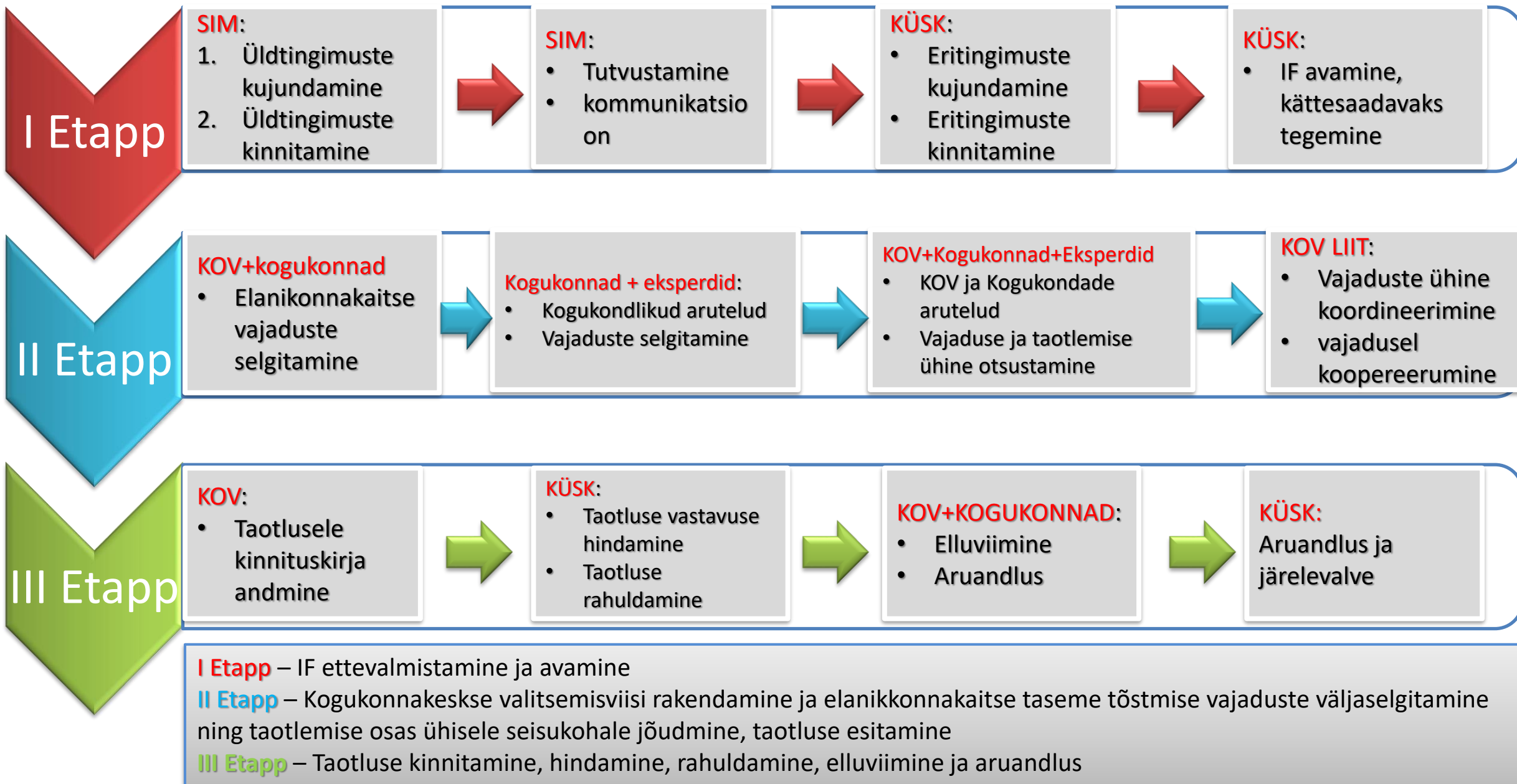

Jaotusvõti ja üldtingimused

- Maksimaalne toetussumma KOV-i kohta koosneb:
 - baaseelarve komponendist (2500 €)
 - SKP elaniku kohta maakondade lõikes
 - rahvaarvu komponendist 1. jaanuari 2023 seisuga

IF rakendamise skeem

Taotlemine

Toetatavad tegevused

1 EK vajaduste väljaselgitamine

- kogukonnasiseste,
- kogukondade vaheliste ning
- kohaliku omavalitsuse ja kogukondade vaheliste arutelude korraldamine
- elanikkonnakaitse vajaduste väljaselgitamiseks;

2 Olusid arvestav elluviimine

- kohalikke olusid ja võimalusi arvestades elanikkonnakaitse vajaduste lahendamiseks
- **tegevuste elluviimist,**
- **teenuste tellimist ja**
- **inventari soetamist**
- kui need on põhjendatud projekti eesmärgi saavutamiseks.

Nõuded taotlejatele

- Eestis registreeritud mittetulundusühing (MTÜ)
või
- seltsing

- mis tegutseb põhikirja või kirjaliku seltsingulepingu järgi avalikes huvides
 - Ei pea põhikirja järgi tegelema elanikkonnakaitsega

Nõuded taotlusele (1/4)

- kuidas koostöös partneritega tõstetakse kohaliku omavalitsuse piirkonna elanike elanikkonnakaitse taset
- partnerite osalemist ja rolli elanikkonnakaitse vajaduste väljaselgitamises ning elanikkonnakaitse taseme tõstmises, sh
 - piirkondlikud kogukonnad,
 - kohalik omavalitsus ja
 - Päästeamet ning
- vajadusel teised asjassepuutuvad riigiteenuste pakkujad (erinevad ametid), eraettevõtjad ja vabaühendused;
- [Nimekiri Päästeameti esindajatest leitav siit. Paasteameti-Kontaktid.pdf \(kysk.ee\)](#)

Nõuded taotlusele (2/4)

➤ Taotluse sisu:

- toetuse kasutamise eesmärk ja
- seotuse kirjeldust elanikkonnakaitsega, sh
 - milline on kavandatava(te) tegevuse(te) oodatav tulemus ja mõju kohaliku omavalitsuse piirkonna elanikkonnakaitse tasemele ja sihtrühmadele,
 - elluviimiseks kavandatavate tegevuste ajakava ja
 - eelarve kululiikide kaupa.

➤ Taotluse eelarve:

- üksikasjalikult ja vastavalt taotlusvooru tingimustele lahti kirjutatud,
- vastama toetatava tegevuse eesmärkidele ja tegevustele,
- olema sobivad, vajalikud ja tõhusad ning tekkima toetatava tegevuse käigus ajavahemikul **26. juuni 2023. a kuni 31. august 2024. a.**

Nõuded taotlusele (3/4)

Taotleja peab:

1. lisama taotlusele kohaliku omavalitsuse vormikohase kinnituse;
2. lisama Päästeameti hinnangu kavandavate tegevuste elluviimiseks, teenuste tellimiseks või inventari soetamiseks
 - [Nimekiri Päästeameti esindajatest leitav siit. Paasteameti-Kontaktid.pdf \(kysk.ee\)](#)

Nõuded taotlusele (4/4)

Taotlusega koos tuleb esitada:

- kohaliku omavalitsuse vormikohane kinnituskiri
 - (vorm kättesaadav KÜSK kodulehelt);
- vajadusel taotleja esindusõigust tõendav volikiri;
- kirjalik seltsinguleping, kui taotlejaks on seltsing.

Kohaliku omavalitsuse kinnitus

KOV kinnitab:

1. kogukonnakeskse valitsemisviisi printsiipide rakendamist:
 - kogukonna esindajate ja partnerite kaasamist elanikkonnakaitse vajaduste väljaselgitamiseks
2. esitatud taotluse eesmärgi ja selle saavutamiseks plaanitud tegevuste vajalikkust ja otstarbekust
3. Eelarve olemasolu:
 - et kohalikust omavalitsusest esitatavate taotluste kogumaht ei ületa maksimaalselt toetussummat kohaliku omavalitsuse kohta;

IF rakendamise täpsemaid tingimusi

Abikõlblikud kulud*

- Kulu on abikõlblik, kui see on põhjendatud ehk vajalik projekti eesmärgi saavutamiseks ja tegevuste elluviimiseks.
- Toetust ei tohi kasutada otseselt tulu teenimiseks.
- Kõik toetuse kasutamisel tekkinud kulud peavad olema tõendatud arvete või võrdväärset tõendusväärtust omavate raamatupidamisdokumentidega.

Taotluse esitamine ja hindamine

- Taotlusi saab esitada 22. augustist kuni 30. novembrini 2023 Kultuuriministeeriumi toetuste menetlemise infosüsteemi (TMS) kaudu aadressil <https://toetused.kul.ee/et/login>.
- Taotlusi hindab KÜSKI büroo. Juhul, kui taotlus vastab üldtingimustele ja KÜSKI kehtestatud taotlusvooru tingimustele, hinnatakse taotlus vastavaks ning esitatakse KÜSKI juhatusele rahuldamiseks.
- Taotluse rahuldamisest või mitterahuldamisest teavitab taotlejat KÜSK. Lisaks teavitab KÜSK taotluse rahuldamisest või mitterahuldamisest vastavat kohalikku omavalitsust.
- KÜSK teavitab toetuse saajatest Päästeameti kontaktisikut, kes pakub toetuse saajatele võimalust läbida elanikkonnakaitse koolitust.

Muu täiendav info

- Kui antav toetus on käsitatav riigi- või vähese tähtsusega abina, lähtub taotlusvooru läbiviija toetuse andmisel konkurentsiseaduse 6. peatükis sätestatust. Iga taotluse rahuldamise korral analüüsitakse, kas tegemist võib olla riigiabi või vähese tähtsusega abiga.
- Toetuse saajate nimed, toetatavad tegevused ja toetuse summad avalikustatakse taotlusvooru läbiviija veebilehel.
- Toetuse maksab toetuse saajatele välja KÜSK.
- Toetust kasutatakse vastavalt käesolevale käskkirjale, taotlusvooru tingimustele ja esitatud taotlusele.
- Taotlusvooru läbiviija teostab järelevalvet toetuse kasutamise eesmärgipärasuse ja sätestatud aruandluse õigsuse üle. Järelevalve teostamiseks on taotlusvooru läbiviijal ning ministeeriumil õigus teostada kohapealset kontrolli.
- Toetuse saaja lähtub käskkirjas nimetatud eesmärgi täitmisel käesoleva käskkirja punktidest ja riigihangete seadusest.
- Toetuse mittenõuetekohase kasutamise korral on taotlusvooru läbiviijal õigus nõuda toetuse tagastamist ulatuses, millises raha ei kasutatud vastavalt käesolevatele üldtingimustele, taotlusvooru tingimustele ja esitatud taotlusele.

Veel infot

➤ Siseministeeriumi koduleht

<https://www.siseministeerium.ee/tegevusvaldkonnad/sidus-uhiskond/kodanikuhiskonna-innovatsioonifond>

➤ KÜSK koduleht

<https://kysk.ee/taotlejale/toetused-vabauhendustele/taotlusvoorud/kif23/>

➤ Maakondlike arenduskeskuste vabaühenduste konsultandid

<https://www.mtyabi.ee/kusi-nou/maakondlikud-konsultandid/>

SISEMINISTEERIUM

ARUTELU

Mõtiskluseks

Kogukondlik mudel:

- Mis seisus me täna oleme?
- Kas meil on kogukonnad määratlenud?
- Kas kogukonna sisedemokraatia toimib? Esindaja olemas?
- Kas meil on regulaarsus? Kogukoona sees? Suhetes KOV?
- Kas meil on selge ja regulaarne väljund KOV suunas?

Tööriistad:

- Milliseid tööriistu on vaja kogukondliku mudeli rakendamiseks?
- Milliseid tööriistu on vaja võrgustiku toimimas hoidmiseks ja aktiivses perioodis tegutsemiseks?

